

Pensionsuppörelsen – ännu ett slag mot vanliga arbetare

Svarskatt

2017-12-15

Anarchist Archive

anarchist-archive@riseup.net · anarchist-archive.org

Häromdagen slöts en ny pensionsupplysning, och de som vill säga lite mer ur oss arbetare denna gången är M, L, KD, C, S och MP – det vill säga riksdagens liberala och konservativa falanger. Ett redan dåligt pensionssystem har därmed blivit sämre, trots en del kosmetiska åtgärder. Låt oss börja med några enkla konstateranden om vad pensionssystemet sedan tidigare innebär:

- De som jobbar mindre, ofta människor som på olika strukturerlla sätt är fördelade eller utsatta, får mindre pension. Det här drabbar bland annat kvinnor i större utsträckning än män, och de som av olika anledningar inte kan jobba lika stor del av livet – kanske på grund av sjukdom, skador eller strukturerll arbetslöshet.
- Systemet omfördelar redan från fattiga till rika. Människor som har hårda jobb, och lever fattiga liv, lever kortare än medel- och överklass som glider på en räknad genom livet. Det är 18(!) års skillnad i medellivslängd på en lagutbildad person från Värby och en högutbildad i Danderyd. Det är klas-samhället svart på vitt, kropp för kropp – ett slags partitellt massmord. Men många hårliga extra är i pension blir det för Danderydsborna.
- Genom systemet tas resurser från människor och kapital i olika fonder. Dessa fonder har ofta tväksamma ändamål, och är dessutom ett sätt att, som i alla andra avseenden i vårt samhälle, ta makten från oss som jobbar ihop pensionerna och ger dem till politiker och ekonomiska intressen. Med resultatet av vårt slit, som vi hoppas kunna överleva på när vi går i pension, leker de maktiga på kapitalmarknaden.
- Det nuvarande pensionssystemet ger redan väldigt låga pensioner, och många ga vanliga arbetare tvingas leva som fattigpensionärer efter ett helt arbetsliv. Pensionerna hamnar enligt en ny rapport under 50% av lönerna för många kommunal- eller industrarbetare. Och det på löner som inte är något att hur-ra för heller. Mycket av det här är saker som till och med sossarna själva, i sina mest vänsterossiga drömmar, tycker är åt helvete.

När nu pensionsåldern höjs så kan det sägas vara ett slag i dubbel bemärkelse. För det första är det som vi redan sett de i de tuffa jobben som inte orkar jobba lika länge innan kroppen slits ut, och de som på grund av fattigdom och därmed kort livslängd redan får någon pension att tala om som drabbas. För det andra tycks det på något märkligt sätt vara så att hur mycket vi än utvecklar ny teknik och ökar produktiviteten, så måste vi ändå jobba ungefär lika mycket eller ibland mer, och resurserna verkar aldrig riktigt räckta till för viktiga sociala områden som skola, sjukvård och annan omsorg. Men den här till synes motsägelsefulla observationen har i grunden en ganska enkel förklaring. Politikerarna existerar i en både praktiskt och ideologiskt otrorligt begränsad värld, där rittande på några få etablerade parametrar är den enda legitima och möjliga handlingen. Den logiken leder onekligen till en slags arbetslinje – vare sig det är

moderater eller sossar som framför den. De här institutionella och ideologiska begränsningarna verkar på ytan med rätta helt absurda, men får sin förklaring i den underliggande dynamiken som idag tas för given – vårt ekonomiska system.

Hur kan vi med så mycket ny teknik och så mycket produktivitetsökningar (en dubbling av BNP per capita bara sen 1994!) behöva jobba så mycket? Varför är automatisering ett problem och upplevs som ett hot på många håll?

För att ekonomins grund, och därmed också den parlamentariska politiken, inte vilar på incitament som syftar till att öka välmående och tillfredsställa mänskliga behov, utan främst på att systemet ska kunna fortsätta rulla på – skapa avkastning på investeringar och ett positivt tillväxtklimat. För det syftet är lönearbete helt nödvändigt *som ett självändamål*.

De som inte köper den här ordningen brukar ändå främst ropa på att staten ska ordna bättre pensionssystem – utan att märka att staten är en aktiv part i detta arbetarfientliga ekonomiska och politiska maktspel. Den här blindheten för statens verkliga roll och intressen gör att där många på vänsterkanten kan vara initiativrika i kampen mot kapitalismens exploatering, står de helt handlingsförlamade i fallet om staten och dess institutioner. Där ska det plötsligt “förändras inifrån”, ungefär som om vi skulle kampanja för att få in folk i Coca Colas styrelse för att bekämpa företagets rovdrift.

I ett samhälle som Sverige, där staten fortfarande tillhandahåller ett slags, om än sönderfallande, skyddsnet kan det tyckas att behovet är mindre för människor att själva kliva in och ta över viktiga samhällsfunktioner genom att bygga upp nätverk av inbördes hjälp och socialt omhändertagande. Men kan vi inte vända på det där? I ett land som fortfarande har en tillstymmelse av välfärdsstat finns det all anledning att organisera för att tvinga ut så mycket som möjligt ur denna. Tänk organisering av samma typ som Planka, där människor går ihop och sänker sina omkostnader för kollektivtrafiken.

Generaliserat kan vi förstå det här som en slags solidarisk kollektiv självreduktion under vår egen förvaltning, som arbetar mot de olika försäkrings- och trygghetssystemen på ett liknande sätt. Organisering av arbetslösa, pensionärer, sjukskrivna, utförsäkrade – och alla vanliga arbetare som är beroende av dessa olika system och institutioner. Ett försök att med självorganisering tvinga mer av dessa produktivitetsökningar till oss själva – för vissa kan det vara i form av kortare arbetstid, för andra i form av mer resurser av olika slag. Och om, när eller där samhället istället sviker helt, avvecklar och privatiserar bort vår trygghet, ersätter vi den med våra egna, decentraliserade men sammanlänkade horisontella lösningar, byggda på just denna självorganisering.

Pensionärer ockuperar just nu det nedstängda sjukhuset i Sollefteå – varför skulle inte de, arbetslösa och andra grupper kunna vara lika militanta på andra håll? Kanske behövs det helt enkelt några som går i bräschen och hittar rätt angreppspunkter, för ett bättre liv än den här antimänskliga sosseliberalismen vill och

förtjänar vi alla att ha. Ockupera pensionssystemet! Bekämpa staten med självorganiserade alternativ!